

تلویزیون در دوران لاریجانی در حوزه نمایش دچار یک تغییر جدی شد. راه اندازی مرکز «سیمافیلم» که به طور تخصصی در حوزه ساخت سریال و فیلم های تلویزیونی فعالیت می کرد از جمله اتفاقات ویژه دوران ریاست لاریجانی در صداوسیما بود. این موضوع ثمرات مثبت زیادی داشت که از جمله آن باید به تولید تعداد زیادی از سریال های پرمخاطب تلویزیون در آن دوره اشاره داشت.

درباره دوران ۱۰ ساله ریاست علی لاریجانی در صداوسیما و تغییرات مدیریتی سازمان

سال های ریل گذاری و کادرسازی

دوران علی لاریجانی در

صداوسیما را باید «دوران گسترش صداوسیما» دانست؛ روزهایی که در آن رسانه ملی فراز و نشیب های بسیاری را تجربه کرد؛ معاونت هایی تازه به ساختار قدیمی صداوسیما اضافه شد؛ پروژه های بزرگ تلویزیون کلید خورد و البته حاشیه های ریز و درشت سیاسی گریبان تلویزیون را گرفت. با این همه در مجموع این دوران را باید یکی از دوره های موفق تلویزیون دانست. دورانی که بسیاری از رویدادهای آن منشا اتفاقات بعدی ای شد که برای رسانه ملی به وقوع پیوست.

حسین مبارکی
خبرنگار

همراه با معاونت های صداوسیما

هر چند که نباید از اشاره به این موضوع گذشت که دوران ریاست علی لاریجانی بر صداوسیما در شرایطی بود که تلویزیون هنوز رقیب سفت و سخت چندی نداشت؛ با این همه اما یکی از اتفاقات ویژه دوره ریاست او بر بزرگترین سازمان رسانه های کشور را باید گسترش این سازمان در حوزه ساختاری دانست. اولین ثمره نگاه ساختارمدار لاریجانی به رسانه ملی، ایجاد دو معاونت سیما و صدا بود؛ معاونت هایی که با برعهده گرفتن بخشی از وظایف رئیس صداوسیما در حوزه برنامه سازی و تولید محصولات نمایشی فشارها را از دوش مدیر سازمان کاهش می دادند و فرصت را برای پیگیری طرح های تازه از سوی مدیریت سازمان را فراهم می کردند.

علیه بروکراسی های دست و پاگیر

علی لاریجانی در ماه های اولیه ریاستش، دست به یک اصلاح اساسی دیگر هم زد؛ تصمیمی که باعث شد تا بالاخره مدیریت صداوسیما به شکل واحد و با اختیار کامل رئیس این نهاد انجام شود. لاریجانی در اولین اقداماتش در رسانه ملی از رهبر انقلاب درخواست کرد شورای سیاست گذاری صداوسیما منحل شود و وظایف آن شورا به رئیس صداوسیما محول شود. به تعبیر لاریجانی در خاطراتش، شورای سیاست گذاری صداوسیما، شورایی کم خاصیت است که مانع از انجام اقدامات بزرگ در صداوسیما می شود. در واقع انتقاد اصلی لاریجانی از طولانی شدن بروکراسی اداری مدیریت رسانه ملی بود که با اصل اساسی چابکی یک سازمان رسانه ای در تضاد آشکار است. به همین خاطر نیز بود که رهبر انقلاب در زمان صدور حکم انتصاب لاریجانی به ریاست سازمان نوشتند: «لازم است از زحمات ارزشمند شورای محترم سیاست گذاری تشکر نموده و با آرزوی همکاری یکایک اعضای فاضل و ارزشمند آن با مدیریت صداوسیما پایان کار آن شورا را اعلام نمایم».

آغاز دوران سیما فیلم و سریال های ماندگار

تلویزیون در دوران لاریجانی در حوزه نمایشی دچار یک تغییر جدی شد. راه اندازی مرکز «سیمافیلم» که

دیدار لاریجانی با مدیران سابق رسانه ملی

شبکه های تلویزیونی پیش روی سازمان صداوسیما قرار گرفت. این سیاست صرفاً محدود به شبکه های عمومی که فیلم و سریال پخش می کردند نمی شد بلکه تلویزیون در این دوره شاهد به دنیا آمدن یک فرزند جدید نیز بود. تولد شبکه خبر به عنوان اولین شبکه موضوعی تلویزیون در این دوره رقم خورد؛ شبکه ای تخصصی در زمینه انتشار خبر که با هدف افزایش سرعت انتقال و انتشار اخبار کارش را از سال ۱۳۷۸ آغاز کرد. البته که به طور کلی جمع آوری و انتشار اخبار در کنار پخش گزارش های خبری و تحلیلی و حتی برنامه های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و ورزشی از دیگر ماموریت هایی بود که به این شبکه سپرده شد. شبکه ای که به واسطه ماهیت خبری اش اتفاقاً همیشه در زمره شبکه های پرمخاطب سیما به شمار می آید.

گسترش شبکه های استانی در کنار راه اندازی شبکه های متعدد داخلی و خارجی از نتایج نگاه متفاوت لاریجانی به ساختار صداوسیما بود که حاصل آن راه اندازی شبکه های «همچون «قرآن»، «العالم»، «الکثر» و همچنین شبکه های جهانی

به طور تخصصی در حوزه ساخت سریال و فیلم های تلویزیونی فعالیت می کرد از جمله اتفاقات ویژه دوران ریاست لاریجانی در صداوسیما بود. این موضوع ثمرات مثبت زیادی داشت که از جمله آن باید به تولید تعداد زیادی از سریال های پرمخاطب تلویزیون در آن دوره داشت. پروژه های ماندگاری همچون «ولایت عشق»، «تنها ترین سردار»، «مردان آنجلس»، «مریم مقدس (س)»، «کیف انگلیسی»، «روشنتر از خاموشی»، «شب دهم»، «در چشم باد» تنها بخشی از سریال های پرمخاطب تلویزیون هستند که یا در آن دوره تولید و پخش شدند و یا نقطه آغاز تولید آن ها مربوط به آن دوره می شود. در واقع مهمترین خاطره مخاطبان از تلویزیون در آن دوره سریال های پرشمار و با کیفیتی است که خاطرات بسیاری را برای آن نسل از مخاطبان تلویزیون ساخته بودند.

تولد شبکه های تازه

گسترش تعداد تولیدات نمایشی تلویزیون فرصت افزایش تعداد شبکه های تلویزیون را هم فراهم کرد و درست از همان دوران بود که سیاست افزایش تعداد

روی دور تند

نگاه منتقد: ساختارمند کردن رسانه ملی با ایجاد دو معاونت سیما و صدا، هر چند در نگاه اول منجر به کم شدن بخشی از تراکم کاری سنگین رسانه ملی شد اما واقعیت این است که تبعات مختلفی متوجه این تصمیم بود که مهمترین آن را باید عریض و طویل شدن ساختار صداوسیما دانست. ایجاد ساختارهای تازه همیشه به شکل طبیعی منجر به بزرگتر شدن سازمان از منظر نیروی انسانی می شود؛ این آفت بزرگی بود که بعدها نیز گریبان رسانه ملی را گرفت و همیشه یکی از چالش های مدیران سازمان، چگونگی تامین منابع مالی جهت گذراندن امورات جاری سازمان بود. افزایش شبکه های تلویزیون موضوعی بود که از دوران ریاست علی لاریجانی بر صداوسیما آغاز شد. هر چند این سیاست به خودی خود اتفاق بدی به شمار نمی آمد؛ اما این مسیر بعدها چالش های زیادی را پیش روی مدیران بعدی رسانه ملی قرار داد. شبکه هایی که گاهی تعداد محصولات با کیفیت شان انگشت شمار بود و هزینه های مادی بسیاری برای تلویزیون داشتند. این نگاه کمیت گرا بعدها در میان برخی از مدیران تلویزیون نیز تکرار شد. یکی از بزرگترین نقدهای جریان های سیاسی به دوره مدیریت لاریجانی بر صداوسیما پررنگ شدن نگاه های سیاسی در مدیریت این سازمان رسانه ای بود. نکته ای که البته بیشتر از مردم، از سوی برخی از جریان های سیاسی مورد توجه بود.

فایده

ویژه نامه رادیو و تلویزیون روزنامه جام جم
شنبه ۱۷ مهر ۱۴۰۰ • شماره ۷۷۳

کارنامه

۵

جام جم بود. در مجموع در زمان تصدی ریاست سازمان صداوسیما توسط لاریجانی، ۷ شبکه تلویزیونی، ۸ شبکه رادیویی ملی و سراسری، ۳۰ شبکه رادیویی استانی، ۴ شبکه تلویزیونی استانی و ۷ شبکه جهانی راه اندازی شد.

چالش هایی از جنس «هویت» و «کنفرانس برلین»

لاریجانی اما در دوره ای مسؤولیت صداوسیما را برعهده گرفت که به فاصله چند سال فضای سیاسی کشور در اختیار جریان اصلاحات قرار گرفت. این اتفاق چالش های متعددی پیش روی صداوسیما و مدیران آن قرار داد. یکی از این چالش ها مربوط به پخش برنامه ای با عنوان «هویت» بود که پخش آن در سال ۷۵-۷۴ و درست یکی دو سال قبل از روی کار آمدن دولت اصلاحات روی آنتن رفت. در این برنامه تعدادی از نویسندگان و چهره های منتسب به جریان روشنفکری ایرانی مورد انتقاد قرار گرفتند و در کنار آن اعتراضات شماری از دگراندیشان نیز به تصویر کشیده شد که پخش این برنامه در آن زمان جنجال های بسیاری در فضای رسانه ای کشور به راه انداخت. هر چند که حدود سی سال بعد، لاریجانی در جریان کمپین ناموفق انتخاباتی در یک گفت و گوی مجازی، پخش این برنامه را اشتباه عنوان کرد و مدعی شد که از فرایند تولید و پخش آن بی اطلاع بوده است. این البته همه چالش لاریجانی در آن دوره با اهالی سیاست نبود. یکی دیگر از چالش های جدی او در این زمینه بعد از پخش گزارشی جنجالی از کنفرانس ضد ایرانی «برلین» پیش روی لاریجانی و همکارانش قرار گرفت. صدا و سیما با پخش برنامه ای ۳۰ دقیقه ای از بخش های مختلف این کنفرانس ضد ایرانی و جنجالی که برخی از چهره های حامی جریان های سیاسی داخل کشور نیز در آن حضور داشتند؛ با واکنش های متفاوتی همراه شد تا آنجا که برخی از جریان های سیاسی رسانه ملی را به «سیمای لاریجانی» تشبیه کردند. این موضوع که به نوعی بزرگ ترین حاشیه دوران ریاست لاریجانی بر صداوسیما به شمار می آمد، تا مدت ها بعد نیز رابطه برخی از احزاب سیاسی را با لاریجانی تیره و تار کرد.

ریل گذاری برای مدیران بعدی

واقعیت آن است که مهم ترین نکته در ارتباط با دوران مدیریت لاریجانی در صداوسیما، نه سریال های ساخته شده در آن دوره و نه تغییرات ساختاری رسانه ملی است؛ بلکه مهمترین نکته را باید در کادرسازی جدی لاریجانی در آن دوره دانست. بعد از پایان دوران ماموریت علی لاریجانی به عنوان مدیر رسانه ملی، تمامی مدیرانی که در راس این سازمان قرار گرفتند [به جز آقای پیمان جلی که مدیر جدید رسانه ملی است]؛ همگی از جمله نیروهای نزدیک به علی لاریجانی بودند که در مقطعی تجربه همکاری با او را در رسانه ملی و یا وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی داشتند.

از عزت... ضرغامی گرفته تا محمد سرافراز و عبدالعلی علی عسگری همگی زمانی از جمله نیروهای نزدیک به لاریجانی به شمار می آمدند که بعدها سکان مدیریت تلویزیون را در دست گرفتند. در واقع آنچه که بعد از اتمام دوره لاریجانی در صداوسیما به مرحله طراحی و اجرا درآمد به تعبیری همه نشانه ای از «سیمای لاریجانی» است.